

“Els arquitectes de comarques hem de reivindicar més protagonisme i fer entendre a les administracions que als pobles i ciutats mitjanes també es poden fer coses interessants i que no només hi ha bons professionals a Barcelona. És important donar l’alerta en aquest aspecte i tenir una nova visió de futur”.

En Joan Figuerola i Mestre té cinquanta-un anys. Treballa com arquitecte liberal amb despatx a Reus juntament amb altres companys arquitectes i aparelladors. Pertany a la Comissió de Cultura de Tarragona de la Generalitat de Catalunya i és membre de la Comissió del Patrimoni de l’Arquebisbat, que hi ha en aquesta mateixa ciutat.

Precisament el fet d’entrar a formar part d’aquesta última entitat, poc temps després de sortir de la Universitat, el va adreçar a la restauració arquitectònica, una de les vessants de la seva dedicació professional que exerceix actualment, juntament amb altres treballs de noves edificacions d’encàrrecs públics i privats: **“Jo pensava que acabaria fent arquitectura de nova creació, però les meves circumstàncies personals em van portar a una situació molt diferent. En pertànyer a una comunitat cristiana, l’arquebisbe Dr. Josep Pont i Gol em va proposar a aquesta comissió com a professional de l’arquitectura. Això va ser decisiu per a mi, ja que, des de llavors, dedico una bona part del meu temps a la restauració de monuments”.** Entre ells, ens assenyala la restauració de la catedral de Tarragona, d’altres obres efectuades a diferents esglésies de les comarques catalanes. i d’edificis històrics civils.

També ens explica que el treball de restauració arquitectònica requereix **“molta preparació i sensibilitat. Cal una relació interdisciplinària i saber entendre el monument com un objecte que pertany a la memòria col·lectiva dels ciutadans. L’arquitectura històrica ens ensenya el saber constructiu dels nostres avantpassats, ens ajuda a fer arquitectura actual i ens inspira per endinsar-nos en les tecnologies futures”.**

El tipus d’obra al qual es dedica Figuerola no és habitual entre els professionals d’aquest camp que, majoritàriament, es dirigeixen cap a l’edificació nova i l’urbanisme. Ell mateix ens apunta que **“la rehabilitació del patrimoni arquitectònic és un tema molt específic. Ara hi ha més sensibilitat respecte a aquesta qüestió que fa vint anys, per exemple. En aquella època l’especulació i la poca cultura històrica va fer perdre molts edificis d’un valor cultural i artístic immillorable. Avui dia, això és molt més difícil, malgrat continuï el perill d’actuacions incontrolables i especulatives dins de l’ambient neoliberal i competitiu en què vivim”.**

El nostre convidat, però, assenyala que **“demanaria més sensibilitat cap al món de la restauració arquitectònica, una sensibilitat que hauria de sorgir dels ciutadans i dels organismes oficials”.** Com a exemple apunta que **“es podrien treure al mercat tot un seguit de publicacions especialitzades en aquesta tasca i el Col·legi d’Arquitectes i d’altres organismes oficials podrien fer més coses de les que fan per fomentar aquesta branca entre els professionals joves”.**

Un altre aspecte que aquest professional ens comenta és la diferència

entre el tipus d’arquitectura que es fa a les comarques i el que es fa a les ciutats: **“El pressupost és un dels temes a tenir en compte. A les petites poblacions les obres públiques es realitzen amb una inversió molt reduïda, cosa que no passa a les grans ciutats. A més, l’arquitecte de comarques no té un marge tan ampli de creació en els encàrrecs privats perquè els seus clients sol·liciten, generalment, un tipus de treball tradicionalista i poc innovador”.**

Pel que fa a altres obres seves, Figuerola confirma que **“totes són importants. Procuero fer tots els treballs amb la màxima honradesa, cuidant la professionalitat, amb criteris alternatius i innovadors”.** De la seva professió ens diu que **“un dels aspectes que més em disgusta és la manca de comprensió que mostren certs clients a les propostes de l’arquitecte i les limitacions que imposen sense tenir el coneixement necessari d’aquesta professió”.**

El nostre interlocutor ens indica que **“en el món de l’arquitectura manca una major formació integral i humanística. S’està abusant del disseny. Per a mi, l’arquitectura opulenta no té gaire sentit; la clau està en mantenir el llistó ben alt en tot el que es faci, i buscar la funcionalitat d’una obra, sigui de restauració o de nova creació”.**

Ara viatgem al passat per saber per què va decidir entrar en el complex art de construir... **“M’agradava el dibuix i les matemàtiques. Sentia molta atracció per la part artística de les coses. Estava il·lusionat per l’estudi d’aquesta carrera, però quan vaig arribar a la universitat em vaig adonar que l’ensenyament que m’oferien no era el més adient, i més tenint en compte que, al voltant dels setanta, hi va haver molts conflictes d’ordre públic per la manca de llibertats democràtiques que van comportar un ritme d’estudi irregular. La major part de les coses les vaig haver d’aprendre fora de l’escola”.**

El següent pas va ser muntar un despatx propi i la posterior col·laboració amb altres **“Tothom somniava en tenir el seu propi despatx i això era més fàcil en una ciutat petita, que era on tenies les eines per desenvolupar la teva professió amb més possibilitats de treball. Ara és pràcticament impossible iniciar la vida professional així. Penso que els joves que ara surten, com el meu fill Marc que està acabant arquitectura, ho tenen més difícil”.**

Des de llavors, la professió d’arquitecte ha canviat molt i els professionals de la seva generació s’han hagut d’adaptar als nous temps: **“Ara tot el que es fa és molt diferent a allò que es feia fa vint anys, per exemple. Els projectes es treballen amb noves tecnologies, el grau d’exigència per part de la societat és més alt i se’ns exigeix donar respostes creatives i eficients”.**

Precisament per aquesta raó, en Joan Figuerola ha volgut incorporar, des que va crear el seu despatx, tot un seguit de professionals, entre els quals destaca la presència de joves llicenciats **“intercanviant criteris projectuals i propostes noves amb l’experiència professional que un va adquirint amb el temps. En tots els nostres treballs, les noves tècniques de treball ens són imprescindibles per oferir la màxima fiabilitat i qualitat. Els que treballem junts tenim una relació molt sòlida que dóna el nostre treball un caire vocacional afegit”.**

**“La restauració
arquitectònia requereix
molta preparació i
sensibilitat. Cal una
relació interdisciplinària
i saber entendre el
monument com un
objecte que pertany a la
memòria col·lectiva dels
ciutadans”**

Joan Figuerola - Tarragona (Tarragonès)